

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی روانپرستاری
شناسنامه درس *Course Syllabus*

شماره درس: ۵۱۳۵۵۷۳

عنوان درس: طب مکمل و جایگزین

نوع و تعداد واحد: ۱ واحد نظری و کارآموزی

دروس پیش نیاز: ندارد

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری (گروه روانپرستاری، سالمندی، بهداشت جامعه)

نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۲

مکان کلاس: کلاس شماره ۲۰

زمان کلاس: یکشنبه ها ۱۲-۲

محل کارآموزی: مرکز سلامتکده طب ایرانی

زمان کارآموزی: شنبه تا دوشنبه ۱۲-۸ (۵ جلسه)

زمان حضور در دفتر کار: دوشنبه ها ۴-۲

مسئول درس: دکتر موسی علوی

شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۸۶

Email: m_alavi@nm.mui.ac.ir

Email: flohrasebi@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: دکتر موسی علوی، دکتر محمد انصاری پور (گروه طب ایرانی)، دکتر فاطمه لهراسبی

شرح درس:

در سال های اخیر، روش های غیر دارویی توجه بیماران و مراقبین بهداشتی را به خود جلب کرده است، که تحت عنوان درمان های تکمیلی یا طب مکمل شناخته می شوند. امروزه طب مکمل در جهان از جایگاه ویژه ای برخوردار است و به شکل کاملاً علمی به یکی از رشته های دانشگاهی تبدیل شده است. هدف از طب مکمل و جایگزین، ارتقاء سطح سلامت و کیفیت زندگی به موازات افزایش طول عمر، با استناد به تجربیات بالینی و تحقیقاتی است. طب مکمل امروزه به سادگی ارائه فرصت دیگری را برای پرستاران جهت مراقبت از بیماران بطور همه جانبه فراهم کرده است. پرستاران با استفاده از طب مکمل و جایگزین برای بیماران و ارائه اطلاعات لازم به آنها می توانند در دستیابی به مراقبت و اهداف درمانی موثر باشند.

هدف کلی درس:

- آشنایی فراگیران با اصول و مبانی طب مکمل.
- دستیابی دانشجویان پرستاری به ارائه مراقبت کل نگر از بیماران.

اهداف رفتاری:

- در پایان درس دانشجو قادر خواهد بود:
- طب مکمل و اهمیت آن را در پرستاری درک نماید.
- استراتژی های طب سنتی را بیان نماید.
- مبنای علمی ماساژدرمانی را بیان کند.
- انواع ماساژ را بشناسد.
- فواید رفلکسولوژی را شرح دهد.
- موارد استفاده از ماساژ و رفلکسولوژی را بیان نماید.
- انواع حجامت و فصد و زالودرمانی را توضیح دهد، کاربرد هر یک از انواع خونگیری را ذکر نماید.
- کاربرد مراقبه، دعا و نیایش، یوگا، بیوفیدبک، هیپنوتیزم، تای چی را بشناسد.
- انواع درمان های بیولوژیکی را بشناسد و بتواند کاربرد هر یک را بیان نماید.
- مبنای فلسفی انرژی درمانی را بیان کند.
- هفت لایه و یازده چاکرا حوزه انرژی را بشناسد.

روش تدریس

سخنرانی و پرسش و پاسخ، بحث فعال گروهی.

ابزار مورد نیاز تدریس:

رایانه، پروژکتور، مژیک، وایت برد، اینترنت

وظایف فراگیران

در کلاس تئوری:

- شرکت فعال در کلاس (حضور به موقع و شرکت در بحث های کلاسی)
- مطالعه موضوع قبل از تشکیل کلاس طبق برنامه مشخص شده
- ارائه ی کنفرانس گروه مورد نظر در موعد مقرر
- ارسال کنفرانس برای استاد مربوطه حداقل ۲ روز قبل از تشکیل کلاس و پیگیری بازخورد

در کارآموزی:

- ۵ روز کارآموزی که ضمن آن هر دانشجو مددجویان مختلف را در طول کارآموزی از نظر طب جامع بررسی می نماید.
- دانشجویان موظفند در یک محیط بالینی حضور پیدا کرده و بطور مستقیم بامدجویان کار کنند. استاد در کنار دانشجو حضور پیدا

می کند و مستقیماً راهنمایی های لازم را برای دانشجو فراهم می آورد. دانشجو پس از پایان ۵ جلسه، یک گزارش کار تنظیم و به استاد مربوطه ارائه می دهد و استاد نیز ضمن مطالعه گزارش، بازخورد لازم را برای دانشجویان فراهم می آورد.

قوانین و مقررات کلاس:

در کلاس های تئوری:

- فراگیران به موقع در همه ی جلسات حضور داشته باشند.
- در صورت غیبت غیر مجاز در جلسات ، به ازای هر جلسه نیم نمره کسر میشود و طبق مقررات آموزشی دانشگاه رفتار خواهد شد.
- ارائه کنفرانس با استفاده از کتب و مقالات معتبر و جدید مرتبط با سرفصل دروس جلسات و در جلسه مربوطه .

در کارآموزی:

- حضور به موقع در محیط بالینی سلامتکده طب ایرانی الزامی است.
- هر دانشجو باید با هماهنگی مسئول درس به مدت ۵ جلسه کارآموزی در محیط بالینی را تجربه نماید
- زمان کارآموزی روزهای شنبه تا دوشنبه در محیط سلامتکده طب ایرانی و از ساعت ۸ تا ۱۲ می باشد.
- حضور دانشجو در برنامه کارآموزی تا پایان وقت آن ضروری است، در غیر این صورت غیبت محسوب می شود.
- آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرایی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی در کلاس تئوری:

ردیف	فعالیت	نمره از ۱۰
۱	حضور و غیاب و شرکت فعال در کلاس	۲
۲	ارائه کنفرانس	۸

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی در کارآموزی (۱۰ نمره):

- تدوین و ارائه گزارش کار کتبی (۲۰ درصد) نمره
- ارزشیابی توسط استاد به صورت مشاهده عملکرد دانشجو (30 درصد) نمره
- همکاری نزدیک با اعضای تیم سلامتکده طب ایرانی، مشارکت فعال در مباحث علمی دوره کارآموزی، رعایت اصول حرفه ای و اخلاقی (50 درصد) نمره

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

منابع اصلی درس:

امیر طباطبایی، ناصر لطفی، طاهره بهنام راد. کاربرد طب مکمل و سنتی در پرستاری. انتشارات جامعه نگر، ۱۴۰۲
سهیلا شمسی خانی و همکاران. طب مکمل و جایگزین و نقش پرستار در آن ها. تهران، انتشارات حیدری، ۱۳۹۴

منابع و محتوای مفید برای یادگیری بهتر:

کتاب، مقالات و سایت های مرتبط با طب مکمل و جایگزین

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: طب مکمل و جایگزین شماره درس: ۵۱۳۵۵۷۳

نیمسال تحصیلی و سال: دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۲

رشته تحصیلی: پرستاری فراگیران: دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری (روانپرستاری، سالمندی، بهداشت جامعه)

زمان: یکشنبه ها ۲-۱۲ (با هماهنگی استاد مربوطه) اساتید درس: دکتر محمد انصاری پور، دکتر فاطمه لهراسبی

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس تنوری					
مدرس	فعالیت یادگیری	نوع جلسه	عنوان جلسه	تاریخ/ساعت	ردیف
دکتر لهراسبی	حضور فعال در کلاس	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	معرفی درس، تعریف طب مکمل و اهمیت آن در پرستاری	۰۲/۱۲/۱۳	۱
دکتر انصاری پور	مطالعه قبل از کلاس حضور فعال بحث گروهی پرسش و پاسخ ارائه کنفرانس	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	استراتژی های طب سنتی	۰۲/۱۲/۲۰	۲
دکتر انصاری پور	مطالعه قبل از کلاس حضور فعال بحث گروهی پرسش و پاسخ ارائه کنفرانس	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	طب گیاهی و تغذیه بر اساس طبع های چهارگانه	۰۳/۱/۱۹	۳
دکتر لهراسبی	مطالعه قبل از کلاس	☒ حضوری ☐ آنلاین	درمان های مبتنی بر ذهن انواع خونگیری	۰۳/۱/۲۶	۴

	حضور فعال بحث گروهی پرسش و پاسخ ارائه کنفرانس	☐ آفلاین			
دکتر لهراسبی	مطالعه قبل از کلاس حضور فعال حل مسئله پرسش و پاسخ ارائه کنفرانس	☒ حضوری ☐ آنلاین ☐ آفلاین	انرژی درمانی و چاکراها انواع ماساژ درمانی و رفلکسولوژی	۰۳/۲/۲	۵

اهداف رفتاری مورد انتظار در کارآموزی

استاد	اهداف رفتاری	تاریخ
دکتر محمد انصاری پور	آشنایی با خصوصیات فیزیکی سلامت‌مکده طب ایرانی و اصول صحیح کار با لوازم و تجهیزات. آشنایی با اصول صحیح ارزیابی مددجویان تحت درمان با انواع روش‌های طب جایگزین و رعایت و انجام آن	روز اول
دکتر محمد انصاری پور	آشنایی با اصول صحیح آموزش به مددجو تحت درمان با انواع روش‌های طب جایگزین و همراهان وی و تدوین یک برنامه آموزشی در منزل آشنایی با اصول صحیح تأمین نیازهای روانی مددجو و خانواده وی و رعایت و انجام آن	روز دوم
دکتر محمد انصاری پور	آشنایی با اصول صحیح مراقبت‌های قبل و بعد از انجام پروسه‌های مختلف مورد استفاده در طب مکمل و جایگزین (حجامت، زالو درمانی) و رعایت و انجام آن. آشنایی با درمان با استفاده از انرژی: لمس درمانی، طب و بی‌ریشال، انرژی درمانی	روز سوم
دکتر موسی علوی	آشنایی با اصول صحیح کاربرد درمان‌های مبتنی بر زیست‌شناسی (طب گیاهی، تغذیه، طب شناسی) و رعایت و انجام آن آشنایی با طب چینی: طب سوزنی	روز چهارم
دکتر موسی علوی	آشنایی با اصول صحیح درمان‌های مداخله‌ای (ماساژ، ورزش، کایروپراکتیو، فیزیوتراپی) و رعایت و انجام آن	روز پنجم